اَلْحَيَاةُ فِي مَدِيْنَةِ الرَّسُوْلﷺ

1- هَا هُوَ ذا، هَا هِيَ ذي =အဲဒီမှာ

2- أَشْرَقَ-يُشْرِقُ-إِشْرَاقًا – လင်းဝင်းသည်။

3- خَفَّ ـ خِفَّةً -ပေါ့ပါးသွက်လက်သည်

4-سِكَّةُ الْمِحْرَاثِ = ထယ်သွား၊ ထွန်သွား။

5حِيْطَانٌ (ج) حائِطٌ ဥယျာဉ်ခြံ။

6- اِنْدَفَعَ إِلَى = အလျင်အမြန်သွားသည်။

7-خِفَافٌ (ج) خَفِيْفٌ =ပေါ့ပါးသော။

8–ذُلُلٌ (ج) ذَلُوْلٌ: ذُلُلُ اللِّسَانِ بِالذِكْرِ ဇိကဲရ်နှင့်နှုတ်ကျိုးနေသော။

9- حِسْبَةٌ =အကျိုးကုသိုလ်မျော်ကိုးခြင်း။

10- اِحْتَسَبَ=အကျိုးကုသိုလ်မျော်ကိုးသည်။

11 – أَقْبَلَ - يُقْبِلُ-إِقْبَالاً إِلَى =လာသည်၊ အာရုံစိုက်သည်။

12- قَوَالِبُ (ج) قَالِبٌ ကိုယ်ခန္ဓာ။ فَعَلَهُ قَلْبًا وَقَالِبًا = ထိုအလုပ်
ကို သူသည် စိတ်ရော ကိုယ်ပါ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

13- نَفَضَ-يَنْفُضُ-نَفْضًا = ဖုံခါသည်။

14- عَهْدٌ -သိရှိခြင်း။
كَأَنْ لَمْ يَكُنْ بِهِ عَهْدٌ = သူမသိသလိုဘဲ။

15- خَفَّ إِلَى ـِ خَفًّا=အလျင်အမြန်သွားသည်။

16-تَقَلَّبَ- يَتَقَلَّبُ- تَقَلُّبًا ပြောင်းပြန်ဖြစ်သည်၊ ယောက်ယက်ခတ်သည်။

17- قَابَلَ- مُقَابَلَةً = တွေ့ဆုံသည်။

18-لَاطَفَ-مُلَاطَفَةً =ကြင်နာစွာဆက်ဆံသည်။

19-آنَسَ-يُؤْنِسُ-إِيْنَاسًا = ရင်းရင်းနှီးနှီး ချင်ချင်ခင်ခင် ဆက်ဆံသည်။

20 -دَوَى ـِ دَوِيًّا = ပဲ့တင်သံ၊ ပျားအော်သည်။

21- أَزَّتِ الْقِدْرُـِ أَزِيْزًا =အိုးဆူပွက်သည်။

22 -مِرْجَلٌ (ج) مَرَاجِلُ=မြေအိုး၊ ကြေးအိုး။

23- سَهِرَـَ سَهَرًا = ညမအိပ်ဘဲ နိုးကြားနေသည်။

24 -ضَمَّ ـُ ضَمًّا စုပေါင်းသည်၊ ပါဝင်သည်။

25- نَزَعَ الدَّلْوَ ـِ نَزْعً=ရေငင်သည်၊ ရေပုံးစွဲသည်။

26- دَلْوٌ (ج) دِلَاءٌ = ရေပုံး။

27- صَنَّاعٌ= စက်မှုလက်မှု ကျွမ်းကျင်သူ။

27- طَالِبٌ (ج) طَلَبَةٌ= ကျောင်းသား။

28- هَجَرَ ـُ هَجْرًا،هِجْرَانًا = စွန့်လွှတ်သည်၊ စွန့်ခွာသည်။

29- حَنَّ ـِ حَنِيْنًا = မျှော်လင့်သည်၊ လွမ်းဆွတ်သည်။

30- جَنَاحٌ (ج) أَجْنِحَة =စိတ်ဆန္ဒပြင်းပြသည်။

31- حَفَّ ـُ حَفًّا ،حِفَافًا = ဝန်းရံသည်။

32- فُزِّعَ عَنْهُ =ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်စိတ်များ ပြေပျောက်သည်။

33 - تَسَابَقَ-تَسَابُقًا = အပြေးပြိုင်သည်။

34- اِبْتَدَرَ-اِبْتِدارًا = အလျင်အမြန်ပြုလုပ်သည်။

35- المَعْنَى (ج) الْمَعَانِيْ= အဓိပ္ပာယ်။

36- اِتَّفَقَ عَلَى- اِتِّفَاقًا= ကြုံကြိုက်သည်၊ သဘောတူသည်။

37- تَنَاوَبَ-تَنَاوُبًا =အလှည့်ကျ ပြုလုပ်သည်။

38-اِنْقَطَعَ إِلَى= အရာတစ်ခုတည်းကိုသာ သီးသန့်ပြုလုပ်သည်။

39- جَنَّ ـُ جَنًّا، جِنًّا =လွှမ်းမိုးသည်။

40- اِسْتَعْذَبَ-اِسْتِعْذَابًا= ရေချိုရှာဖွေသည်။

41-سَعَةٌ= ချောင်လည်မှု၊ ကြွယ်ဝမှု၊ အင်အား။

42- أَحْجَارٌ (ج) حِجْرٌ = အိမ်အစွန်း။

43- حِرَفٌ (ج) حِرَفَةٌ =အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းအလုပ်။
လက်မှုပညာ

44- قَامَ بِهِ = ဆောင်ရွက်သည်။

45- اِزْدَادَ-اِزْدِيَادًا = ပို၍ များများလာသည်။

46- رَسَخَ ـُ رُسُوْخًا = ခိုင်မြဲသည်၊ ကြံ့ကြံ့ခံရပ်တည်သည်။

47- تَكَلَّفَ- تَكَلُّفًا= ဟန်ဆောင်သည်။

48- وَعَى ـِ وَعْيًا=ကျက်မှတ်သည်။ أَوْعَى-ပို၍ ကျက်မှတ်နိုင်သော။

49– سَلَّطَ-يُسَلِّطُ-تَسْلِيْطًا =လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးသည်။
فَسَلَّطَهُ عَلَى هَلَكَتِهِ فِيْ الحَقِّ=မှန်ကန်သောနေရာတွင် သုံးစွဲနိုင်ခွင့်ချီးမြှင့်သည်။

50 - مُحْتَرِفٌ= လက်မှုပညာဖြင့် အလုပ်လုပ်သူ။

51- الشَّابُّ النَّاهِضُ =တက်ကြွလူငယ်။

52- شَعَرَ ـُ شُعُوْرًا =ခံစားသိရှိသည်။

53- جَارِحَةٌ (ج) جَوَارِحُ ကိုယ်ခန္ဓာအစိတ်အပိုင်း။

54- الاجْتِمَاعُ= လူမှုဆက်ဆံရေး။

55- اخْتَلَطَ - اخْتلاَطًا = အတူရောနှောနေထိုင်သည်။
الاَخْتَلَطَ= ပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး။

56- حَافَظَ عَلَى= ထိန်းသိမ်းသည်။ စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြုလုပ်သည်။

57- صَخَبٌ = အော်ဟစ်ဆူညံသံ။

58- خَاضَ ـُ خَوْضًا= ရေထဲဆင်းသည်၊ ဆင်းသက်သည်။

59-غُلِبَ عَلى اَمْرِهِ= ရှုန်းမထွက်နိုင်ဖြစ်ခြင်း။

60- تَلاَطَمَ - تَلاَطُمًا= လှိုင်းတံပိုးထန်သည်။

61- بَارٌّ (ج) بَرَرَةٌ = ကောင်းမြတ်သူ။

62- سَدِيْدُ الْقَوْلِ= မှန်သောစကားကို ပြောသူ။

63- حَانُوْتٌ (ج) حَوَانِيْتُ = ဈေးဆိုင်။

64- أَقْفَلَ - إِقْفَالاً = သော့ခတ်သည်။

65- رِشَاءٌ (ج) أَرْشِيَةٌ= ရေပုံးကြိုး။

66- لاَ يَلْوِيْ عَلَى شَيْءٍ= ဘာကိုမျှ လှည့်မကြည့်တော့။

67-سَامَحَ-يُسَامِحُ-مُسَامَحَةً= ခွင့်ပေးသည်။

68- تَجَوَّلَ - تَجَوُّلاً = လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုသည်။

69 -سَاحَ ـِ سِيَاحَةً =လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုသည်။

70- مَتْنٌ (ج) مُتُوْنٌ = ကျောကုန်း။

71-عَدَّ ـُ عَدًّا= ရေတွက်သည်၊ သတ်မှတ်သည်။

72- غَدْوَةٌ = တစ်မနက်ခင်း။

73- رَوْحَةٌ= တစ်ညနေခင်း။

74- وَصَلَ ـِ وَصْلاً= တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ဆက်သည်။

75- سَيَّارَةٌ= လှုပ်ရှားသွားလာနေသော။